

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

професора кафедри акушерства та гінекології післядипломної освіти Івано-Франківського національного медичного університету МОЗ України, доктора медичних наук, професора Макарчук Оксани Михайлівни на дисертаційну роботу Пушкашу Анастасії Василівни «Особливості функціонального стану шишкоподібної залози у жінок із загрозливим абортom у першому триместрі вагітності», представлену до захисту у разову спеціалізовану вчена раду ДФ 76.600.076, яка створена згідно наказу ректора Буковинського державного медичного університету № 08/Д від 23.02.2024 р. на підставі рішення Вченої ради БДМУ № 7 від 28.12.2023 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

1. Актуальність вибраної теми дисертації.

Однією з актуальних проблем сучасного акушерства залишається профілактика репродуктивних втрат. Особливе значення ця проблема набула для нашої країни в умовах російської агресії, зниженої народжуваності та прогресуючого зменшення населення країни. На сьогоднішній день невиношування, не зважаючи на велику кількість робіт з даного питання, розглядається як важлива загально-медична і соціальна проблема, яка знаходиться під постійною увагою провідних наукових шкіл світу. Загрозливий аборт в першому триместрі вагітності складає 15-20 % від загальної кількості вагітностей, що, без сумніву, суттєво впливає на фізичне та психологічне самопочуття жінок. За останні десятиліття набуває великого інтересу вивчення ролі гормону шишкоподібної залози мелатоніну в регуляції репродуктивної функції людини взагалі і його участі в процесах ембріонального розвитку, регуляції прогресування та виношування вагітності, розвитку акушерської патології, часу настання пологів та характеру пологової діяльності. Концепція ендокринної «автономності» хоріону та плаценти останнім часом критично переглядається багатьма науковцями, і така

достатньо складна та невивчена проблема як взаємозв'язок хоріону і плаценти та функції шишкоподібної залози (епіфізу) матері, заслуговує уваги науковців. Однак, основний гормон шишкоподібної залози - мелатонін - відіграє надзвичайно помітну роль у розвитку та клінічному перебігу вагітності, з моменту запліднення та імплантації та завершуючи пологовим актом. Цей аспект функціонування шишкоподібної залози, та, що не менш важливо, тканини хоріону і плаценти, яка також є продуцентом мелатоніну, залишається одним з маловідомих та погано вивчених факторів патологічного перебігу вагітності, починаючи з ранніх термінів. У літературі представлено вагому частку наукових досліджень ролі та дисбалансу секреції мелатоніну на тлі таких патологічних станів, як плацентарна дисфункція, преєклампсія, передчасні пологи тощо. Існують дослідницькі припущення, що дисбаланс секреції чи зниження рівня мелатоніну в крові може бути пов'язане із розвитком загрозливого аборту, так як мелатонін виконує імуномодельючу роль в організмі, також пінеальний гормон здатний стимулювати секрецію прогестерону, який зменшує скоротливу діяльність матки, та попереджати імунологічне відторгнення трофобласту. Дослідження взаємозв'язку між загрозливим абортom в першому триместрі вагітності та змінами параметрів гормонів шишкоподібної залози (епіфізу) є одним із можливих етіологічних факторів в генезі перинатальних втрат, а своєчасна діагностика та корекція можуть сприяти покращеному перебігу вагітності, стану внутрішньоутробного плода та новонародженого у динаміці гестації.

З цієї точки зору, вважаю, що недостатньою буде проста констатація того, що обрана для дослідження проблема є актуальною, - вона відноситься до кола наукових, соціальних та медичних проблем, із якими стикається сучасна жінка в умовах агресивного натиску науково-технічного прогресу та сьогодення. Представлений у даній науковій праці підхід виконавиці до вивчення обраної проблеми, тема та мета дисертаційної роботи Пушкашу Анастасії Василівни, що полягають у розробці раціональних діагностичних та

лікувально-профілактичних підходів до тактики ведення вагітності у жінок із загрозливим абортom в першому триместрі на підставі вивчення рівня гормонів шишкоподібної залози, хоріонічного гонадотропіну та РАРР-А, їх впливу на розвиток і виношування вагітності, поєднує як медичний, так і соціальний аспекти, є інноваційним та доцільним і, безперечно, актуальним.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача. Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами.

Дослідницька робота Пушкашу А.В. є частиною науково-дослідницької роботи кафедри акушерства та гінекології Буковинського державного медичного університету «Збереження та відновлення репродуктивного здоров'я жінок та дівчат при акушерській та гінекологічній патології» (№ державної реєстрації 0121U110020), де здобувачка була співвиконавицею.

У 8 наукових публікаціях автора представлені всі основні напрямки дослідження, проведено їх узагальнення та аналіз з наданням ґрунтовних висновків. Вагомим є і той факт, що попередні результати досліджень були обговорені та схвалені на науково-практичних конференціях зі спеціальності акушерство та гінекологія. Спрямованість науково-практичних конференцій, де відбувалася апробація дисертаційного дослідження, характер 8 друкованих праць, у т.ч. 4 статті у фахових виданнях (серед яких 2 статті – в періодичних виданнях, які входять до науково-метричної бази Scopus) та виступів дисертанта, у яких відображено положення дисертації і результати проведених досліджень, повною мірою розкривають дослідницьку проблему.

3. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Детальне ознайомлення із текстом дисертації Пушкашу Анастасії Василівни дає підстави стверджувати, що підхід дисертантки до обраної теми та поставлених завдань наукового пошуку відзначається фундаментальністю та ґрунтовністю дослідження. Дане дисертаційне дослідження виконано на

достатньо високому та сучасному науково-методичному рівні, є самостійним здобутком автора. Всі наукові положення, висновки та практичні рекомендації, сформульовані в дисертаційній роботі, базуються на результатах, що були отримані у процесі виконання роботи, достатньо аргументовані і адекватні поставленій меті та завданням дослідження, випливають із фактичного матеріалу і мають теоретичне і практичне значення. Мета і завдання чітко сформульовані і дозволяють охопити рішення всієї проблеми – від причин і особливостей патогенезу загрозового аборт у випадку порушення функції шишкоподібної залози до профілактики і менеджменту такої пацієнтки. На сьогодні це є однією з основних вимог до даного виду робіт. Загалом у роботі простежується виважений погляд на проблему, здатність автора до аналізу та синтезу. Методично вірний підхід до вирішення поставлених задач, використання сучасних високоінформативних методів дослідження у поєднанні із достатньою кількістю клінічних спостережень забезпечили достовірність отриманих автором наукових результатів, а застосування сучасних комп'ютерних технологій для обробки результатів дослідження із використанням пакету прикладних статистичних програм - високу ступінь вірогідності і трактування основних наукових положень, висновків та практичних рекомендацій, що підтверджує їх достовірність та репрезентативність. Справляє позитивне враження джерельна база роботи, де представлено численні іншомовні джерела, що свідчить про ґрунтовне опрацювання теми і високий рівень наукової підготовки автора, його наукову зрілість. Недостатньо повна розробка вітчизняною наукою цієї не в повній мірі вивченої проблематики спонукала дисертантку звернутися до численних іншомовних джерел та розширити науковий пошук.

4. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів, проведених здобувачем досліджень.

Автор представив наукову новизну на всіх етапах роботи: клінічному, прогнозування, діагностики та профілактики. Важливими у науковій новизні

дослідження є наступні моменти: у даній науковій роботі на сучасному методичному рівні приведено нове вирішення важливого медико-соціального завдання – пошук шляхів розробки проблематики невиношування у першому триместрі вагітності, покращення наслідків початкового мимовільного викидня та ретрохоріальної гематоми на основі оцінки функції шишкоподібної залози шляхом вдосконалення діагностичної програми, оптимізації лікування та профілактики даного стану.

Автором вперше продемонстровано та представлено у ході виконання основної частини роботи наукові докази зниження функціональної здатності шишкоподібної залози та дисбалансу у продукції нею мелатоніну та серотоніну, наслідком чого є зменшення протективної, антиоксидантної та протизапальної дії цього гормону на плід та тканину хоріону, що призводить до патологічного перебігу першого триместру вагітності.

У результаті проведених досліджень вперше встановлено, що у вагітних із загрозливим абортom у першому триместрі в сироватці крові спостерігається зниження концентрацій мелатоніну, підвищення рівня серотоніну, визначена складова першого біохімічного скринінгу, представлено кореляційні зв'язки з рівнем пінеальних гормонів, а також ультразвукова картина у пацієток із симптомокомплексом загрози переривання вагітності. У роботі вперше представлено наукові дані, які демонструють регулюючий вплив мелатоніну на перебіг вагітності при загрозливому мимовільному викидні та ретрохоріальній гематомі за рахунок його позахоріального компенсаторного підвищення, як реакції на стрес.

У роботі вперше представлено оптимізований комплекс діагностичних досліджень та вивчено взаємозв'язок між змінами концентрацій мелатоніну, серотоніну та інших модуляторів плацентації, встановлено вірогідне зниження рівнів даних трансміттерів як прогностичних маркерів патологічної імплантації і можливого відторгнення трофобласту та ризику ускладнень вагітності.

За темою дисертації опубліковано 8 наукових робіт, чотири статті з яких

у фахових журналах України, серед яких дві індексуються в базі даних Scopus, одна стаття – одноосібна. Ці роботи повною мірою висвітлюють основні результати досліджень, є актуальними, містять наукову новизну та мають практичне значення. З урахуванням наведених задач дослідження слід вважати, що всі розділи дисертації Пушкашу А.В. достатньо висвітлені у наукових працях.

5. Повнота викладу основних наукових положень, висновків та практичних рекомендацій в опублікованих працях.

За темою дисертації опубліковано 8 наукових робіт, із яких 4 – у наукових виданнях України, що входять до фахових наукометричних баз, рекомендованих ДАК України для публікації результатів дисертаційних робіт, 2 статті – в періодичному виданні, які входять до науково-метричної бази Scopus (Q4 за класифікацією SCImago Journal & Country Rank); 4 тези у матеріалах міжнародних науково-практичних конференцій (Gynecological Endocrinology - the 20th World Congress, Florence, Italy. 2022.; Міжнародний симпозіум УАРМ: Теорія та практика репродукції людини. 2020, 2022.; XXVIII European Congress of Perinatal Medicine. 2022). Слід відмітити, що матеріали роботи використовуються у навчальному процесі на кафедрі акушерства і гінекології Буковинського державного медичного університету. Результати дисертаційного дослідження впроваджено в лікувальну практику КНП «Центральна міська клінічна лікарня», ОКНП «Чернівецька обласна клінічна лікарня», КНП «Чернівецький обласний перинатальний центр», КНП «Кіцманська багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування», що підтверджено відповідними актами впровадження. Загалом, можна вважати, що дисертація пройшла належну апробацію, вона є самостійною науковою працею, що має завершений характер.

6. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Дисертаційна робота є самостійною науковою працею, де автором проведено літературний пошук, особисто обрано тему, визначено мету, завдання, методи реалізації поставлених завдань, разом із науковим керівником обрано напрямок проведення наукових досліджень і формування груп, розроблено дизайн дослідження та його методологію. Робота виконана у кілька етапів, включає оцінку даних 84 індивідуальних карт вагітних пацієнток, з них 40 вагітних жінок із загрозливим абортom в першому триместрі (основна група), які перебували на стаціонарному лікуванні в гінекологічному відділенні КНП «Міський клінічний пологовий будинок №2» (м. Чернівці) та 44 вагітних жінки (контрольна група). Групи спостереження створені адекватно сформульованій меті й завданням відповідно до вимог для коректності статистичної обробки результатів дослідження. Автором самостійно виконано загальний та спеціальний огляд 84 вагітних, проведено анкетування, здійснено підбір матеріалу для клініко-лабораторних досліджень, інтерпретацію отриманих результатів. Поставлені завдання повністю вирішені, проаналізовані на сучасному науковому рівні з використанням методів математичного аналізу та статистичної обробки результатів. Отримані результати створили передумови для розробки оптимізованого діагностичного алгоритму менеджменту таких пацієнток та профілактичної програми. Автором самостійно виконано аналіз літератури, накопичення первинної документації, відбір біологічного матеріалу для лабораторного дослідження, проведена статистична обробка отриманих результатів, сформульовані висновки та практичні рекомендації. Пушкашу А.В. показала високий рівень наукового підходу до поставлених задач, глибоке розуміння проблематики, спроможність самостійно планувати та вирішувати наукові задачі. На основі даних проведеного дослідження Пушкашу А.В. написано і подано до друку наукові статті у рецензованих журналах, а також презентацію результатів на профільних спеціалізованих

наукових заходах. Дисертантка оволоділа необхідними для рівня доктора філософії компетенціями. На думку офіційного опонента, методичний рівень роботи, відповідність вибірки критеріям репрезентативності, висока інформативність використаних методів дослідження та адекватність статистичного аналізу дозволяють вважати результати дослідження, наукові положення, висновки й рекомендації вірогідними та науково обґрунтованими. Дослідження не суперечить загальноприйнятим біоетичним нормам, проведене з урахуванням відповідних принципів Гельсінської декларації з біометричних досліджень та повноважень GCH ICH (1996 р.), Конвенції Ради Європи про права людини та відповідних законів України про проведення експериментальних і клінічних досліджень, згідно з біометричними нормами із дотриманням принципів конфіденційності та етики.

На основі вище викладеного вважаю, що Пушкашу А.В. оволоділа методикою наукової діяльності в об'ємі достатньому для ступеня доктора філософії і є самостійним дослідником.

7. Теоретичне і практичне значення даної роботи.

Заслуговує наукової уваги розроблений автором концептуальний підхід до аналізу та положень даного дослідження, що суттєво збагачує теоретичні знання у галузі акушерства. Автором наведено теоретичне узагальнення та нове рішення актуального завдання акушерства та гінекології - зниження частоти невиношування на основі вдосконаленої методики діагностики та лікування загрозового абортів у першому триместрі вагітності шляхом оцінки модуляторного впливу гормонів шишкоподібної залози на механізм плацентації.

8. Практичне значення даної роботи.

Практичне значення роботи не викликає сумнівів, а основні моменти цього розділу, безумовно, будуть покладені в основу методичних рекомендацій МОЗ України з проблеми прогнозування та профілактики невиношування у першому триместрі вагітності та стануть добрим

керівництвом для лікарів акушерів-гінекологів. Автором розроблено і впроваджено практичні рекомендації щодо зниження частоти мимовільних викиднів у випадку функціональної дисадаптації шишкоподібної залози на основі оптимізації діагностичного алгоритму, прогностичного аналізу параметрів рівня мелатоніну у випадку ретрохоріальних гематом та використання направленої немедикаментозної корекції.

Результати дисертаційного дослідження впроваджено в лікувальну практику КНП «Центральна міська клінічна лікарня», ОКНП «Чернівецька обласна клінічна лікарня», КНП «Чернівецький обласний перинатальний центр», КНП «Кіцманська багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування», КНП «Жмеринська ЦРЛ», що підтверджено відповідними актами впровадження.

Основні наукові і теоретичні положення дисертаційного дослідження використовуються в навчальному процесі на кафедрі акушерства та гінекології Буковинського державного медичного університету при підготовці студентів, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів.

Основний зміст дисертаційної роботи оприлюднено та обговорено на: XV ювілейний профільний симпозиум УАРМ: Теорія та практика репродукції людини. 2020; Gynecological Endocrinology - the 20th World Congress, Florence, Italy. 2022; Міжнародний симпозиум УАРМ: Теорія та практика репродукції людини. 2022; XXVIII European Congress of Perinatal Medicine. 2022.

9. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Аналізуючи основні особливості структури дисертації можна відмітити використання класичного принципу, згідно з яким робота містить усі необхідні розділи. Варто виділити етапність проведення дослідження і взаємозв'язок усіх розділів дисертаційної роботи. Дисертаційна робота викладена на 130 сторінках машинописного тексту, складається зі вступу, 6 розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та 2 додатків. Робота ілюстрована 11 таблицями та 10 рисунками. Список використаних

джерел містить 254 найменування, з них 39 кирилицею та 115 латиницею. Текст дисертації викладений в логічному порядку та на високому науковому рівні. У дослідженні були поставлені зрозумілі цілі та задачі, які направлені на покращення показників виношування вагітності. Отримані результати оформлені у зрозумілий спосіб із вказанням статистичних методів обробки та статистичних достовірностей. До позитивних сторін дисертації слід віднести чітке представлення основних наукових та практичних положень, логічне виділення підрозділів у розділах власних досліджень, якісну ілюстрацію роботи, а також глибокий аналіз отриманих результатів.

Першим структурним елементом у рукописі є «Анотація» (стор. 2-10) українською та англійською мовами, яка відповідає основним положенням щодо оформлення анотацій дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Анотація у стислій формі демонструє основні тези дисертаційного дослідження, наводить перелік публікацій, в яких викладені основні результати представленого дослідження. Ключові слова відповідають основному змісту дисертації та забезпечують пошук роботи.

У «Вступі» (стор. 12-16) здобувачка аргументовано вказала на актуальність проведеного дослідження, сформулювала мету та п'ять завдань дослідження; визначила об'єкт та предмет дослідження; обґрунтувала обрані методи дослідження; довела наукову новизну і практичне значення отриманих результатів з їх впровадженням; навела відомості про апробацію результатів виконаної наукової роботи.

У розділі I «Огляд літератури», який викладений на 21-й сторінці (стор. 17-37), авторка аргументовано та послідовно наводить відомі дані наукової літератури щодо ролі шишкоподібної залази у жіночій репродуктивній системі та сучасних підходів діагностики та лікування загрозливого невиношування. Проведений авторкою аналіз засвідчує її високу обізнаність у літературних даних щодо даної проблеми та вміння доступно узагальнити і подати матеріал. Автор використала останні положення вітчизняної і зарубіжної літератури,

показала добре знання світової статистики і у повній мірі висвітлила найбільш важливі аспекти цієї проблеми. Висновки по даному розділу переконливо свідчать про необхідність оптимізації алгоритму та підвищення ефективності лікувально-профілактичних заходів у даної категорії пацієнток. З огляду літератури впливають ті недостатньо вивчені питання, які дисертантка винесла як завдання даного дослідження. Даний розділ добре сприймається і відповідає сучасним вимогам. Зауважень до розділу немає.

У розділі 2 «Матеріал і методи» (стор. 38-49) авторка подає методологічний підхід, дизайн та об'єм дослідження, опис задіяних для досягнення мети і вирішення поставлених завдань методів дослідження, а також розподіл пацієнток на групи дослідження. У даному розділі автор представила робочу гіпотезу, дизайн наукового пошуку, обґрунтовує вибір запропонованих методик з дотриманням наукових підходів у поділі пацієнтів на групи. Статистичний аналіз результатів дослідження здійснювали за допомогою комп'ютерного забезпечення з використанням програм «Microsoft Office Excell» та «MedCalc». Методологічно розділи побудовані правильно, добре ілюстровані таблицями і рисунками з використанням сучасної комп'ютерної техніки. Автор показав добре володіння не тільки функціональними методиками, але і лабораторними, особливо в плані їх інтерпретації. Зауважень до розділу немає.

Розділи 3-5 (стор. 50-73) містять логічне та послідовне викладення отриманих здобувачем власних результатів дослідження відповідно до поставлених мети та завдань дослідження. Розділи власних досліджень проілюстровано за допомогою таблиць та графічних рисунків для кращого сприйняття матеріалу. Кожен із розділів дисертації закінчується висновками, що стисло висвітлюють основні положення. Цікавими є представлені у четвертому розділі дані щодо підвищення рівня мелатоніну при ретрохоріальній гематомі більше 1 см, де автором зроблена спроба пояснити підвищення синтезу даного трансміттера як у хоріоні, так і ЦНС, як реакції на

стрес для компенсації та нормалізації стану плода в екстремальних умовах порушення кровопостачання та подальшого розвитку вагітності. Тобто, підвищення сонливості, втомлюваність у першому триместрі при ускладненому перебігу вагітності, на думку пошукача, є важливими для компенсаторного підвищення мелатоніну, що необхідно враховувати при веденні таких пацієток і надавати їм відповідні рекомендації щодо повноцінного відпочинку та сну. А встановлені автором кореляційні зв'язки у параметральних показниках мелатоніну та асоційованого з вагітністю протеїну А плазми дозволяють прогнозувати сприятливий перебіг вагітності та пологів.

Цікавими є дані щодо зміни концентрації серотоніну із підвищенням його рівня у 90% випадків, що розглядається у роботі як вторинний процес, який не потребує специфічного лікування, а пов'язаний зі стресом, тривогою та психологічним напруженням, і може бути нівельований раціональним підходом до режиму сну та відпочинку. Зауважень до розділів немає.

У розділі «Аналіз і узагальнення результатів дослідження» (стор. 74-87) автор проводить ґрунтовний аналіз і узагальнення отриманих результатів дослідження з результатами інших дослідників, вдало порівнює свої результати з їхніми даними, що свідчить про обізнаність здобувача в питаннях наукового дослідження. Автором узагальнено отримані результати, представлено наукові положення, які полягають у наступному: у випадку загрози переривання вагітності у першому триместрі з утворенням ретрохоріальної гематоми у подальшому зберігаються ризики ускладненого перебігу вагітності у 60,87 % випадків; при визначенні гормонів шишкоподібної залози встановлено достовірне збільшення рівня серотоніну з одночасним зниженням мелатоніну зі збереженням позитивного взаємозв'язку між гормонами, що свідчить про порушення синтезу мелатоніну у ЦНС. Підтвердженням є нормальний рівень хоріонічного гонадотропіну та збереження життєздатності ембріонів. Оскільки встановлено порушення

утворення гормонів у шишкоподібній залозі, дотримання рекомендацій щодо повноцінного відпочинку може позитивно вплинути на подальші результати вагітності та пологів. Зауважень до розділу немає.

Наприкінці дисертації приведені висновки (стор. 88-89), які повністю відповідають поставленим завданням, науково обґрунтовані, побудовані за змістом дисертації, логічно і послідовно відбивають найважливіші наукові та практичні результати, водночас, достатньо широко висвітлені в наукових публікаціях здобувача.

У розділі «Практичні рекомендації» (стор. 90) наведено алгоритм діагностики та лікування загрозового аборту в першому триместрі та прогностична модель виникнення в подальшому ускладнень перебігу вагітності та пологів. Практичні рекомендації стислі та лаконічні, мають чітку практичну спрямованість та можуть бути використані у роботі профільних спеціалістів.

Бібліографічний список використаних джерел (стор. 91-123) містить 254 джерела, з яких 39 - кирилицею та 215 - латиницею. Використаний об'єм першоджерел свідчить про глибокий аналіз даних літератури та детальний підбір матеріалів для обґрунтування доцільності та актуальності проведеного дослідження.

Завершують рукопис Додатки до дисертації, які теж оформлені згідно наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 року і містять список публікацій здобувача за темою дисертації та відомості про апробацію результатів дисертації.

Усі наукові положення і висновки цілком обґрунтовані, впливають зі змісту роботи, змістовні, мають теоретичне і практичне значення, а розроблені прогностичні та лікувально-профілактичні методики дозволяють підвищити ефективність профілактики невиношування у першому триместрі. Об'єм фактичного матеріалу власних наукових досліджень є достатнім обґрунтуванням представлених наукових положень, і рекомендацій науково-

практичного використання здобутих результатів.

Кожен з розділів власних досліджень підкріплений публікаціями, де чітко визначений вклад здобувачки - набір та оброблення матеріалів, аналіз результатів, написання статей. Результати дослідження опубліковані в рецензованих журналах високого рівня та апробовані на українських і міжнародних науково-практичних конференціях.

Таким чином, представлена дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням з чітким і логічним викладенням клінічного матеріалу, у якому зазначені мета і завдання, вірно обрані методологічні і методичні інструменти, витримана послідовність наукового пошуку з наступним порівнянням аналізу даних. Науковий рівень даної дисертаційної роботи та підтверджуючих її публікацій відповідає високим критеріям ступеня доктора філософії.

10. Рекомендації щодо використання результатів дисертації у практиці.

На наш погляд, результати дисертаційного дослідження характеризуються теоретичною та практичною значущістю. Науково обгрунтовані висновки і практичні рекомендації можуть бути використані для подальшого теоретичного та емпіричного дослідження проблеми, у клінічній практиці медичних установ та при розробці рекомендацій, у навчальному процесі як на етапі додипломної, так і післядипломної освіти, а також в системі безперервного професійного розвитку лікарів, а саме у викладанні курсу акушерства та гінекології у вищих навчальних закладах. Результати дисертаційного дослідження можуть бути використані у діяльності акушерсько-гінекологічних клінік та жіночих консультацій і обласних центрів планування сім'ї. Використання сучасних методик, новизна матеріалу та висока якість ілюстративного матеріалу дають підстави для використання матеріалів дисертації при написанні монографій, підручників та навчальних посібників з відповідної тематики.

11. Зауваження і побажання до дисертації щодо її змісту та оформлення.

Дисертація Пушкашу А.В. викликає позитивне враження. За якістю та стилем викладення дисертаційного матеріалу робота цілком відповідає сучасним вимогам до дисертаційних робіт. Втім, у тексті подекуди зустрічаються описки, орфографічні та пунктуаційні помилки, частину отриманих даних можна було б представити у вигляді діаграм та рисунків. Дані зауваження принципово не впливають на суть та цінність дисертаційного дослідження.

В плані дискусії хотілося б отримати від дисертанта відповіді на такі запитання:

- 1) Які ключові моменти патогенезу відторгнення трофобласту у випадку порушення функції шишкоподібної залози ви можете виділити?
- 2) Які прототипи наукових досліджень визначеної вами проблематики ви зустрічали у літературному пошуку? Чим відрізняються отримані вами результати від представлених науковцями у опрацьованих літературних повідомленнях?

12. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Проведена перевірка дисертаційної роботи Пушкашу Анастасії Василівни на тему «Особливості функціонального стану шишкоподібної залози у жінок із загрозливим абортom у першому триместрі вагітності» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 – Медицина (галузь знань 22 - «Охорона здоров'я») на плагіат за допомогою комплексу антиплагіатних програм. Тестування за допомогою антиплагіатного сервісу «Unicheck» засвідчило унікальність (оригінальність) текстових даних у поданій роботі – 97,6%, що дозволяє стверджувати про відсутність порушень академічної доброчесності в дисертаційній роботі. Знайдені співпадиння (по фразях) не містять текстових запозичень, характерних для академічного плагіату, та є правомірними щодо вимог академічної доброчесності.

У ході аналізу роботи не було виявлено часткового або повного оприлюднення здобувачем наукових результатів, отриманих іншими особами, як своїх власних, відсутні публікації однієї й тієї самої наукової роботи в декількох виданнях, відсутні неперевірені статистичні дані, результати розрахунків, емпіричних досліджень, фотографій, та наведення неповної або викривленої інформації про їх апробацію. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, що також вказує на відсутність фактів порушення академічної доброчесності.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Пушкашу Анастасії Василівни на тему «Особливості функціонального стану шишкоподібної залози у жінок із загрозовим абортom у першому триместрі вагітності», виконана на базі Буковинського державного медичного університету під керівництвом завідувача кафедрою акушерства та гінекології, доктора медичних наук, професора Юзька О.М., є завершеною, самостійною працею, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення. У роботі подано науково-обґрунтовані результати, які в сукупності вирішують важливу науково-практичну задачу клінічної медицини – знизити показники невиношування вагітності, шляхом оптимізації діагностичного алгоритму та лікувально-профілактичних заходів вагітним із загрозовим абортom у першому триместрі.

Дисертанту вдалось досягнути мети дослідження, виконати всі завдання та зробити відповідні висновки. Загальна оцінка дисертації – позитивна. Основні наукові результати дисертаційного дослідження висвітлені в достатній кількості наукових публікацій, які повністю розкривають зміст дисертації.

Виходячи з актуальності, об'єму та рівня досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості основних положень, висновків, беручи до

уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Пушкашу Анастасії Василівни на тему «Особливості функціонального стану шишкоподібної залози у жінок із загрозливим абортom у першому триместрі вагітності» цілком відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. щодо здобуття ступеня доктора філософії та вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом МОН України № 40 від 12.01.2017, а її автор Пушкашу Анастасія Василівна повністю заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний опонент :

професор кафедри акушерства та гінекології
післядипломної освіти Івано-Франківського
національного медичного університету МОЗ України,
доктор медичних наук, професор

Оксана МАКАРЧУК

Підпис завірено

Вчений секретар Івано-Франківського
національного медичного університету
МОЗ України, доцент

Наталія Леочко

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ	
ЗАСТУПНИК РЕКТОРА (НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ КАДРІВ) ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ	
«20»	березня 2024 р.
Підпис	
Прізвище	Леочко М.В.